

Mahjas Beefis ar pe-

līkumem malkā:

Ar pefuhstīšanu

celšēmē:

Par gadu 2 rbl. 75 kap.

1/2 gadu 1 rbl. 40 kap.

1/4 gadu 30 kap.

Rīgā fanemot:

Par gadu 1 rbl. 75 kap.

1/2 gadu 90 kap.

1/4 gadu 50 kap.

Ar pefuhstīšanu

aprēmē:

Par gadu 3 rbl. — kap.

1/2 gadu 1 rbl. 60 kap.

1/4 gadu 1 rbl. — kap.

Mahjas Beefis.

Politisks un literarisks laikraksts.

Ar pašā wifuhstīgā augļa Reizara mehletānu.

Kedatjija un ekspedijija

atrodas Rīgā,

Grēša Pates grahmātu-

un bilšu-brufatā un

durtu-lecturē pēe Petera

basnijas.

Studijumi malkā

8 kap. par weenas flejas

fmalku rasku rindim.

Apstallejumi uš Mahjas

Beefi un flubinjumi

fuhtami uš fchabru abrest-

ba ošcēnānjo rosetu

Manca Biacaca, r. Para.

(Mahj. B. eksp. Rīgā.)

Mahjas Beefis isnašā weenreil nedelā, freschdeenās. — Ar katru numuru isnašā literarisks peelikums un katru mehneft semkopības peelikums.

150 desetinās leels semes gabals

treš pahēdota Witebskās gubernā, Polozas aprinkā, uš Daugawas kraista, 18 meršes no Polozas, pēe Stajijas „Gorani“, Rīgas Dreles dšelsēla. Pīamās un wehl apafšā mešā, toki lihdš 3 meršholi reini. Pēh; šhlatem notikumem luhhu greesēes pēe ihpafšneela arhitehta Ивана Васильевича Вероницына ивниа Старые Гораны.

Raipnai eeweheribai!

Ar 40. numuru eesahāz jauns gada zeturfnis laik-
rakstu awstelleschana.

„Mahjas Beefis“ ar abeem peelikumeem lihdš gada
beigam malkās:

Pa pastu pēesuhot:
90 kap.

Rīgā fanemot:
50 kap.

„Mahjas Beefa“ ekspedijija.

Saturo: Kweeschu rascha pasaulē. — Roma tā naida zehlonis
šarp pawestu un Stalijas sarakt. — No celšēmēs: a) Waldibas
leetas. b) Baltijas notikumi. c) No žitām Kreemijas pufem. —
No Rīgas. — Rūgnezija. — No abriemem. — Awlste. — Turgu
finas. — Telegamas. — Dāschadi raksti. Par muhsu organisma
paschaisstahweschanos pret lipigām slimībām. (Turpinājums.) —
Par peena faldeščanu. — Brunotais meers. — Pehritis tā flešču
bihditāš.

Literariskā Peelikumā: Žoigā notikums. (Turpinājums.)
— Dāšwe tabulās aukrumās. (Beigās.) — Seltēem: Anglu
mōdes argeheri. Atbildes.

Semkopības Peelikumā: Beru pume. — Par laulfaim-
nezibu un semes ruštem. (Turpinājums.)

Kweeschu rascha pasaulē.

Tagabeje gruhtee laiki ar fawām jemajām laulfaim-
neezības raschojumu zentam muhs arweem wairak pēespeesch
apstakitees tabhal un ihpehtit aif lahdeem eemselem zeh-
lusēs semkopības krihse. Iffklaidrojuschī fens tās zehlonis
mehs maram tahhal pehtit, waj un lahdi gruhito laifu
felas nowehrschamas. Tā tā nu kweeschī labai dafai Lat-
weeschu semkopju, fewisščki Kursemē, bija droščs un labš
eenehnuma amotš, kas schimbrēščham gandrihš draud
iffiti, tad nebuhš leeki, ir par kweeschu raschas zehschanos
un tās togadejo daudsumu pasaulē lahduš wahrdus miz-
net. Wehl preešč 30—40 gadeem wijas pasaulē kwee-
šču rascha nebija leelaka par lahdeem 1800 miljoneem
pudu gadē, tamehr no 1892.—1895. gadam tā zaurmehrā
fahneedsa 4000—4200 miljonus pudu gadā. Schahda

kweeschu raschas pawairoščhanās nestahw neuhst sakarā ar
eedshwotaju wairoščhanos ween; kweeschu patehretaju se-
mēs Ciropā tajā pat laikā eedshwotaju skaitis palizis tif
par puš leelaks, weenigi Amerikā tās oritit pawairojees
— dubultojees. Pēe kweeschu raschas pazelščhanās gal-
wenako lomu spēhlejuse jaunū, agrak wehl neapstahdatu
semes gabalu usarschana Kreemijā, bet it fewisščki Ame-
rikā un Indijā. Ramehr Kreemijā pēeminētā laifmetā
kweeschu rascha palikuse 2—3 reijas leelaka, pozehlusēs no
200 uš lahdeem 4—500 un 600 milj. pudu gadā, tamehr
Seemet-Amerikā tā no schahda pat daudsuma (200 milj.
pudu) pazehlusēs uš 700—800 milj. pudu gadā, tā tā
Seemet-Amerika jau sahst pahrspeht Kreemiju, raschas lee-
luma un fewisščki isweduma finā. Ji Seemet-Amerikas
iswed jau par puš wairak kweeschu nekā ij Kreemijas (ij
Kreemijas isweda pēhdejšs gaddš zaurmehrā ap 200 milj.,
ij Seemet-Amerikas ap 300 milj. pudu gadā). Pēhdejšs
gaddš art Argentina palikuse swariga kweeschu raschotaja
seme, kura spēhji isweht 70—80 milj. pudu kweeschu; kas
jo eeweherojamaki tapehž, tā wehl gabus 25 atpakat Ar-
gentina pate eemēda kweeschus. Ne žitadi tās bija ar
Australiju, kurpretim tagad Australija jau iswed ap 20
milj. pudus augstwehrtigu — fewisščki labu kweeschu.
Kweeschu raschas pazelščhanai tad nu it dahigi bija dubul-
tas felas, pirmahert sahla kriti kweeschu zenas un lihdš
ar to kweeschu patehretaju semes laudis wareja apgah-
datees wairak barības, tā tā kweeschu patehreschana rela-
tīwi (it uš kura žitweta) nemot fahjuse wairumā. An-
glijā, kur wehl pagahjuschā gadu finitēri leela dafa eedsh-
wotaju pahritika no rudšu moises, tā (rudšu maife) tagad
pilnigi isklaušta un Angli ehd weenigi kweeschu maifi;
tāpat Franziijā wehl pagahjuschā gadu finitēri trish zeturf-
dahas pahritika no rudšem, tagad tif weena zeturdafa —
ari Wahziijā gandrihš jau puse no wailēs patehrejuma
fahstahw ij kweeschem. Tad it weegli isklaidrojams zaur
to, ko kweeschu maife spēhzigata, tai wairak barības wee-
lu nekā rudšu maife; ori jās labak garicha spēhle leelu
lomu pēe rudšu maife isklawščhanas. Pēe mums gan
alafch uš semem rudšu maifi usklata par spēhzigatu, bet
tā it weenkahrescha paschapsmahnischana, madischanās,
muhsu semju laudis meentahreschi peeraduischi pēe ruštem;

rudšu maife swarigata, tās mar wairak apeht un tapehž
leelakā dafa bomā, tā tā aci spēhzigata.
Kweeschu zenas feschdefinitajšs un septindešmitajšs ga-
ddš turejās it augstu. Anglijā puhš kweeschu malkaja
zaurmehrā 6 rubli un tās bija par eemestu leeliskai kwee-
šču lauku paplaschinaschana jaunās semēs tihlhdš tā bija
zehluschees labaki fawitimes lihdslekti, ihuhweiti dšelsžeti un
lanaki. Toreis ari wezajāe kulturas semēs bija eesahlu-
sees neparasti spēhžiga industrijas (rahpnēezības) attih-
stiba, zehlās ari darba alga, zaur to tad fabrikas strahdi-
neeki ari spēhja eegahdatees un famahat leelaku dau-
dsumu un labaku kweeschu maifi. Anglijā kweeschu pateh-
rejums no 1850. lihdš 1890. gadam ir pazehlees apmeh-
ram no 255 uš 370 mahzjinam gadā, it uš žilweta zeh-
finot; wiš kweeschu eewēdums pawairojees no 20 uš 80
milj. pudu gadā. Wahziija, kas wehl lihdš 1870. gadam
isweda labibu schimbrēščham jau eewēd 20—25 milj.
pudru kweeschu, apmehram tihpat daudš eewēd Franziija.
Bet kweeschu raschas pazelščhana notikuse wehl ahtraki par
patehrejumu pēeaugščanu un tahda pahmehriga rascho-
schana tad nospeeduse pasaulē turgū zenas uš puš sema-
kas nekā wehl gabus 15—20 atpakat, tā tā tagad kwee-
šču iswedejām semem tomehr ar wišu wairaklahert pawai-
toto raschu neatleef wairak pefnas nekā agrak. Seeta
palikuse wehl nelabaku zaur to, ka pēhž agraku gadu de-
finitu leeliskās rūhpneezības attihstības, kura titai schad un
tad tifa draustu trauzeta zaur neilgām krišem, eestahjusees
pēhž 1890. gada wispahreja lehna raschotchanas atpa-
kat lihdschano, strahdneesem bija mafata pefna un lihdš
ar to tee spēhja mafat isdot preešč maife — un neweem
kweeschu zena, bet ari patehrejums it uš weena žilweta
atkal mafinajās. Pēe tam wehl jaunajās semēs toti dandš
lauku, kuri wehl neapstahdati un kuras ar laiku waretu
pahrwehert par druman. Seemet-Amerikas sabeedrotāš
wailis gan ar kweeschem apsehta seme drustu pamafina-
jušē: 1884. gadā bija kweeschu lauku 40 milj. akru
(8 akri lihdsigi 9 puhrameetam), 1890. gadā tif 36 milj.,
tihpat žil 1880. gadā. Par scho parahbitu tad nu ari
dahdi, kas nepahstī Amerikas apstahklus, leeliski nopree-
zajas un stahsta, ka Amerika jau efor notahkuse tahdā stah-
wokli. tā tās rascha un iswedumi wairš newarot eet

Dāschadi raksti.

Par muhsu organisma paschaisstahwescha- nos pret lipigām slimībām.

(Pēhž Surjewas profesora B. A. Anafsewa preeščlasiņumeem.)
(Turpinājums)

Wispirms imunitati — žilweta atturības spēhju pret
lipigām slimībām, mehginaja isklaidrot tā, ka imunitate
alkarajotees no tam, lahdas finamam organisma ihpa-
schības: waj tās derigas bakteriju — slimību dihgū aug-
ščanai un tahlat attihstīschanai, waj ne — ar ziteem
wahrdēem fahot: alkarojotees no tam, lahda seme, kura
bakterijas eesēstas. Ja zaur poteschanu, peemehram, ee-
guhstot imunitati — ne-eenehwiības jeb aifardhibas spēhju,
tad tās nahot no tam, ka bakterijas jeb mikrobi, fawu
laifu organisma nodshwodami, tur atstahjuschī fawai fu-
gai laitigas weelas, waj ari no tam, ka patehrejot tam
few nepezeeschamū wajadstgās weelas (peemehram tā la-
biba tihrumā).

Schi teorija, kaut ari pirmā ozumirli leelas toti tei-
zama, neisrahdiņas tomehr par pareisu, jo ismehginajumi
flaidēi un gaischi peerahdija, ka bakterijas — slimību
dihgū, dšiwō tihpat labi imuna organisma afinis, tā ne-
imuna afinis, jeb ar ziteem wahrdēem slimības dihgū —
bakterijas ufturas tihlab tahda žilweta weesā, kas lehti
neisrahgt ar lipigām slimībām, tā ari tahdā meesā, kas
weegli fasilimst. Sewišchi Grawihš aifstahweja domas,
ka ne-eenehwiņa wis nepastahw eesch tam, ka bakterijas
nespehtu dšiwot un attihstītees lahda nebuhst meesā, bet
tā pašā organisma fahstahwdatas zaur mahstlign faga-
tawofschanu uš preeščā stahwofcho paschaisstahweschanās
žihnu (zaur poteschanu) eeguufschas laulkahdas finamas,
lihdš schim wehl nepahstītamās ihpafschības pahmainu.

Schahdas Grawihža domas dereja par pamatu lahda
žitai imunitates — aifardhibas jeb tā fahktai h i o l o

gīflai teorijai, pēhž kuras imunitates zehlonis
mellejams organisma dšiwajo zellulu (lanninu) darhibā.
Nahlamais folis imunitates ihpehtīschanā bija Kreemu
eeweherojamā profesora Meischnikowa „fagozitu te-
orija“. Pēhž schis teorijas imunitate isklaidrojama
schahdi: organisma atrodoschās ameboidas*) zellulas, tā
peemehram: baltee ofins kēmenišchi (Blutkörperchen) un
scho fugas zellulas (leikoziti) wišpahrigi, dahčas fawee-
notaju audu (Bindegewebe) zellulas, leelās zellulas leesās
mihstajšs auddš (pulpa linealis), dahčas plauschu, aknu,
tā ari wehl žitas zellulas — apdahwinatas no dabas ar
tahdu spēhju, ka war isnihžinat slimību zehlejus mikrobus,
waj nu tos apritot waj ari tahiņi nonahwejot. Schis
ihpafschības deht autors winas nofauzīs* par fagozī-
teem**) (un fewisščki wehl: mafalās par mikrofoageem,
leelakās — makrofoageem).

*) Ameboidas zellulas ir tabdas, kas, patejoties to eespehtai ih-
pluhst, war kustēes uš preešču, t. i. ar weenu malu pluhstot uš
preešču un ar otru pēhž tam alal pluhstot pirmā majai palak.

**) Wahdš nemis ij Greču walodas, tur ofagon nošimē — ap-
ehdu; tā tad tās nošimē apēdejes, isnihžinatajus.

ja eepreeščā isdaritā poteschana bijuši wīnu (fagozitu) ee-
wingeinatāsa, tad panahsto imunitati fawz par mahk-
fligi eeguhtu imunitati.
Tā galigi apgahstu kēnistko teoriju, Meischnikowš pēe-
rahdija, ka Sibirijas mehra iszehlejas — raditajas bakte-
rijos toti labi spēhji dšiwot ari tahdu lopu afinis, kweem
schi fehriga nelihp, peemehram funu; to pašā peerahdija
ari wehl Bitter's ar ziteem peemehreem, tā tā tagad wis-
pahrigi atihsta patehriba, ka imuna organisma afinis (tā
ari wehl dahčas žitas organisma schlidras weelas, pēe-
mehram limfa*), aždahbola schlidrumš), toti noderigs mi-
telis preešč tahdu mikrobu augščanas un wairoščhanās,
pret kuru radito fehrigu finamais organisms imuns —
spēhžigs atturetees.
Tā pēe afinim to peerahditu, winas organisma pa-
preešču janolaisch, bet atteezotees uš aždahbola schlidru-
nu, mehginajums isdarams ari pēe dšiwā lopa, un dibi-
najotees uš daudš schahdi isdariteem eksperimenteem (if-
mehginajumeem) pehtitaji pahrleezinajās, ka aždahbola tā
fahkti preeščējā kambari mikrobi spēhji dšiwot, attihsti-
tees un wairotees, t. i. tahdi mikrobi, pret kuru kaunām
selam (finamo lipigo slimību, ko tee raba) eksperimentam
(ismehginaschana) isleerotais lops imuns, tās ir spēhžigs
atturetees. Bet nu waretu jautat, ko tad fagoziti pa to
laiku dara? Uš to war atbildet, ka normalā (lahriigā)
aždahbola schlidrumā fagozitu tihpat tā nemaf naw, un
ka tamdehli mikrobi tur war netrauzeti dšiwot un attih-
stītees, bet — titai ari lihdš tam laifam, lamehr aži wehl
naw iszehlees eelafinūs, jo lihdš ar to leidsas schurp
„ameboidas zellulas“ — fagoziti — un, fahldami bakte-
rijas eht, aprobescho wīnu tahlako attihstīschanos.
Kad ar limfu schahdus mehginajumus greib isdarit, tad

*) Limfa tahdš organisma schlidrumš, kas, ka finams lihdsinajas
afinim deht fahlanajem afins kēmentščhem; tapehž tā ari naw fahkana,
bet, flatotees uš dahchem fahlateem apstahleem, waj nu pawifam deht
krahfas, waj ari bahlgana (peenam lihdsiga).

wairumā, tapehž Eiropas semkopji warot zeret atkal uš labakām — augstām zenom. Tahdas domas ir pilnigi maibigas: Prattiskee Amerikānu semkopji, kas wispahrigi daudž wairal lafa semkopības laikrakstus un pahrsina dāschadu produkti (rašhojumu) zenu šahwolkli pāsaules tirgū, weentohrēschī tapehž nerāschō wairal, lai zenas wehl stīprat nenokrītu, tīklīhds tā tās māsleet pazeltos, tee tuhlit spēhtu atkal pawairoit rašču un pahrepludinot tirgu tās atkal no spēest senatā šahwolkli. Pōschās Seemel-Amerikas Sa-weenotās Wāstis wehl kweeschu laulus wismas war pawāstī otrīit leelus, pawisam ne-estaitot Kanadu, tur Manitobas un Šchāstschawanas prowīnzēs wehl atrodām ap 45 milj. dešetinas wislabatās, wehl pilnigi neapstrah-datas šteju melnsēmes, kura it weegli usaroma; Manito-bas kweeschi wislabatē Amerikā un tuwu līhdsinājas augst-wehrtigeem Kreewijas Wolgas apgabala, Samaras un Drenburgas gubernu kweescheem. Šchāstschawanas pro-wīnzē wehl pawisam naw dšelszēku un Manitobā tīl deenwidus datā, tapehž kweeschu iswedums līhds šchīm famehrā neleels, bet tomehr istaisa ap 20—30 milj. pudu gadā. Semi tur wehl war dabuht šinamds gabalds [160 atru (ap 180 pubraweetas) uš familijas] waj nu gluschi par brīhnu waj par lehu zenu 2½—5 rbl. puhra weetu. Deenwidus-Amerikā atkal Argentīnai plāschī neapstrahdati sēmes gabali, tā šaujamas augligās pampas (šabēs šlajumu) melnsēmes, tur wiszaur teizami isdodas kweeschi, tā ap 50—60 milj. dešetinu. 1895. gadā no tām usartas tīl wehl 2½ milj. dešetinas. Wēf tam Argentīnā wehl otrīit (100 milj. dešetinu) „ne-augligās“ pampas, tur leelus daudžums nepeteel labības audšschānai un tur tapehž schobrihd tītai widejas ganības ragu lopeem — bet ir no šcheem apgabaleem wehl war daudž weetas eerihot mahtslīgu apuhdenošchānu un tā audset labību. Wispahri nemot Argentina it weegli pa-spehtu weena pate raščot wisas Eiropas kweeschu ee-weedumu, tas ir žiteem wahrdeem — apgahdat ar kwee-scheem wišu Eiropu. Argentīnas kweeschi gan naw tīl labi tā Deenwidus-Kreewijas kweeschi, tee wairal līhdsinās Wīdus-Eiropas kweescheem. Argentīnas klimats un trefnā šteju sēme leeliski weizina kweeschu lauku paplašschināschānu; aet un ezet tur war zauru gadu, kweeschu sehjamais laits dīwi mehneschus garšč, tā tā dāschs zentīgs semkopis weens pats warot apstrahdat līhds 300 puhra weetas druwu, kas naw tīl ne-espēhjami, ja nem palihgā labakos 3 un 4 lemeschu arklus, sēmi ar tīl reti, sehj un pšauj ar ma-šchinām. Argentīnas sēme peeder pa leelakai datai leel-gruntmeekēem, kuri to isdod uš pusgraudu žitaleschu ee-nahžeem, kolonistēem — tā tā žil lehta ari nebuhtu labība, ta leelgruntmeekēem tomehr dod štaidru eenehmumu kas ir pee tagadejam zenam wairal reises leelaks par eenehmumu, kahds atleel, ja uš laukeem pehž wezu wezās eerāschās audšē pahredschānai weenigi wehriču harus, waj ja kopj aitas, kas jau tur eenes drusku wairal nekā ragu lopu audšschāna. Argentīnā schimbrišchām uš sēmes plātibas, kas līhdsinājas pusei no Eiropas Kreewijas, atrodām ap 30 milj. ragu lopu, 4 milj. firgu un 80 milj.

aitu, pee tam tīl 4 milj. eedšchwotaju; „Kreewijā“ ari tīl kahdi 25 milj. ragu lopu un 20 milj. firgu, aitu tīl 50 milj. Ja kweeschu zēna 50 kap. pudā un leelgruntneels, lai sēmi pahral neisshubtu, arween puš atstahj papuwē, tad dešetinā sēmes pee tureenes zaurmehra raščas, 40—60 pudeem (sehklai tur, tā jau wišās deenwidus sēmes iseet mas, tīl 2—3 pudī uš dešetinas) weenmehr uš pusgraudu isdodot, atlīks 5—7½ rbl. tīhras peņas — sēmes zēnas nemehds buht augstakas par 20—40 rbl. dešetina. Ari Australijā uš šaussēmes ir ap 15,000 □ juhdschu leels apgabals, tur aug teizami kweeschi — tomehr Australija zēsch alāsch no šausuma, tā tā tur tītai pamājam, mahtslīgu apuhde-noščhānu eerihotot warēs paplašschinat labības laulus, tāpat tas ir Deenwidus-Afrikā. Wēf te nu wehl naw eewehtots wišs, jo leetu tuwāt apskatot mums jaewehtro, ka Amerikas semkopji dāschā sīnā daudž zēnīgaki par mušhu, un nekawejas kētees ir pee sēmes ušlabošchānas tīklīhds tā no tās atlež peņa. Schimbrišchām Amerikas zaur-mehra kweeschu raščā naw leelata par 6—7 puhreem uš puhra weetas, kas nahj zaur to, ka Amerikāni līhds schīm zentās tīl laulus paplašschinat, bet nepeegreesa wehribas mehšloščhānai; ari pee pašchās apstrahdāschānas gan tīla leetoti wisulabatās konstružijas (eerihojuma) arklī, bet sēme deesgan palaidnigi usarta, plātās wagās, atstahās daudž wagu starpas, lai tīl waretu ahtri un daudž apax; tāhda riščošchāns attaisnojama, kamehr wehl daudž augligās sēmes un schi sēme ari pawiršchi apstrahdata isdod auglus. Tagad Amerikāni jau šahj peegreesi daudž leelatu wehribu pamatigai sēmes apstrahdāschānai un mehšloščhānai; agrak, kamehr reetruma wāstis wehl bija daudž ne-eenemās augligās sēmes, Amerikas austruma wāstju semkopība drusku panīhta, daudži lauki tīla atstahī un pahrewehriās par kručmajem apaugušchām ganībām, tagad šchee agrak isshūktee lauki jau atpuhšchēes un tos šahj nemt atkal apstrahdāschānā, bet newis tā agrak, tītai sehj un sehj, wēf ka sēmi atdotu atnemās šahdu barības weelas — tagad šahj eeweestees pamatiga intensiwaka kultūra (uš šinatū un peedšchwotaju pamata eerihota apstrahdāschāna). Tā tā Amerikāneem pašcheem milsiģi „fosforitu sehgeri“, wišu leelakee pašaulē (Floridā ween pehž wispawiršchātā aprehkina wismas 130 milj. tonnu, ap 8000 milj. pudu fosforitu), tad Amerikāneem ari netrūht mahtslīgu mehslu un wini tos šin isleeta, želot fabrikas, tur mahtslīgus mehslus isstrahdā; jau schimbrišchām Seemel-Amerikā patehrē par 40 milj. rublu mahtslīgus mehslus. Tā tā nu ar jaunlāitu semkopības šinatēs palihdsību eespehjams labības raščas wispahri leeliski pazelt, tad droščhi sakams, ka Amerikas konturenze nemitešees, bet paliks warbuht wehl spaidīgata, Amerikāni nekawešees pazelt raščas ar mahtslās mehslu palihdsību, tīklīhds tā tee redšs ka no tā atlež daudžmas peņas. Žil tahtu zaur ruhpiģu sēmes apstrahdāschānu ir štiru mehšloščhānu eespehjams rašču pazelt, to mehš nēmas wehl nešinam; ir peemehri, tur pee wisruhpiģatās aploščchānas lauki isdemušchi ne weenu ween gadu, bet wairal gabus no weetas tāhdas kweeschu raščas, kas šneeguschās uš 40 puhreem no puhra weetas,

tā to peerahdijis pehdeja laika Šahjā, Gādmerslebenas mušchās ihpāschneels Heine. Minetās sēmes ihpāschneels issehjis tīl 2—2½, pudus uš puhra weetas ar rindsehju maščhinas palihdsību, tad kweeschi ušdihgušchi, tad tos wairal reises no weetas līzīs islāstī, israwet uš wis-ruhpiģato nesahles, kas lauldš auguschās — tāhdi riščo-jotees tas pehž nēdaudž gadeem panahžīs to, ka wina lauldš neatrodot gandrihš newēenas nesahles, zaur to tad līhdsi isstaidrojas leelīstās raščas. Sehklai tas islāstijis arween wisuleelātās un šmagatās wahrpas. Wišus pahrrunatos apstahklus kopā šanemot, grūti žerams, ka semkopji peedšchwos zēnu žēschānos — tapehž jaerihhojas uš to, ka wisfelmigati waretu ar žitām sēmem konturet. Žo leels swars peektīht lopkopībai; gašas is-wedumi un patehrežumi wehl waretu leeliski pazeltēes, tāpt wairakahrt leelaki. Kamehr labības patehrežumi jau tagad šafneeguschī augstato patahpeenu, ap 400 mahžinas uš laura žilweka, tamehr gašas Wakarā-Eiropā teel pa-tehrets tītai 60—70 mahžinas, Anglijā 110, Amerikā 160, Australijā 270 mahžinas. Ja nu Wakarā-Eiropā ar laiku pawairotu gašas patehrišs līhds Amerikas normai, tad jau semkopības sēmem buhtu leeliski eespehjams lopkopību pazelt. Tomehr, pahral uš lopkopības pašantees ari ne-war, jautajums jau naw tas ween, žil žilweki spēhtu apēht gašas, bet semkopim no swara, žil tee winam spēhtu par to šamaksat, un tagadejōs krišes lauldš daudž žerības naw, ka lauldš spēhs sēw nopirkt daudž wairal gašas. Tomehr laura sīnā der peegreesi lopkopībai wairal wehribas, sēwischi labu lopu fugu ecaudšschānai, ja ari iswedums uš ašrjemem newairojas, tad tomehr pašchā Kreewijā pee aug pilsehias un želas industrija, zaur to weenmehr gašas patehrežums eet wairumā. Dr. phil. K. Ballodis.

Roma kā nauda zehlonis starp powestu un Itālijas karali.

No A. Wintera. Kas Wāhžijai un Franžijai Ešfāse-Votringa, tas Itālijai un pawestam mušcha pilsehīs Roma — proti mušchīgās nauda zehlonis. Par Franžschu naidu pret Wāhžeem tītai Ešfāse-Votringas deht war daudž to strihdetees, jo tee pašchi bija wainīgi, ka karšč žehlās, bet pawesta naidis pret Itālijas waldību ir pilnigi dībināts, par to pašaulē newēens neščowūbsees, jo 1870. gadā Itālijas waldība wēf nekahda eomesla ušbruka majajai pawesta wāstīnai un eenehma to līhds ar wišu tās galwas pilsehju Romu. — Weens „eemeslis“ protams gan bija to dorit — leela lahriba pehž schi „mušcha pilsehja“, kuru Itālijas waldība gribeja par galwas pilsehju dabūt. Wēf schahds eemeslis bija meentahriščs maras darbs, it tā pašajinā, tur wanags šaka uš balodi: „Es esmu leels, tu eš mas“ un — aprij to.

20. septembri (pehž jaunā kalendara) pašštāmāis Itā-lijas ministru preekšneels šrišpi, 25. gadu jubileju Ro-mas eenešchānai šwinot, tureja šterp žitu ari leelu runu, kura isteiza tās domas, ka pawesta laizīgās waras isnih-žināschāna un Romas atnemšchāna esot pawestam bijuse tītai par šwehtību. Pret šcheem wahrdeem nu pawestis ir tājini schinis deenās proteštējis — pretojees, laišdams šlajā rakstu, kura tas apleežina, ka pilnigi brīhwību tam spēhi dot tītai laizīgās waras atpakaš adabuschāna.

Zerebam, ka žeen. laštajeem nebuhs nepatīštami par šcho leetu to tuwātu dširdet no žilweka, kas pats Romā ilgati ussturejees un kurem ir gabijees it ihpāschī pawesta dšihwi redset un paših mažitees, grihu šchā rakstā tehlot Romas „laupischānu“ 25 gabi atpakaš, pawesta wang-neežibai līhdsiģo dšihwi Wāstīnā pīl un Romas wis-pahriģo eespaudu.

I. Atment pawestam Romu Itālijas waldība jau sen bija nodomajuse. Wīnu „Bismarck“, ministru preekšneels škawurs, jau 1860. gadā (11. oktobri) teiza uš tautas weenmeekēem: „Mušhu „šwaigšne“ ir apstahjusēs uš Romas un norahda mums, ka schim mušcha pilsehjam ir jateel reiš par mušhu špīhdoscho galwas pilsehju, jo ne par wēlti šchis pilsehīs ir tīl daudž gods un krahščhūma sēw krahjis, wairal nekā diwidēmit peejōds gaduštintēds.“ Manidams breēmās pawestis greefās pee laita pehž palihga. Napoleons III. bija tīl laipnis to aistahwet un apšargat, atkaidams tam Romā pat turet Franžschu kara spēhtu. Wēf tad žehlās 1870. gadā Wāhžu-Franžschu karšč, tad wišī kara pulki tīta šauti atpakaš. Wēf Itā-lija neušdroščinājas wehl nēla darit līhds 1. septembri 1870. gadā, tur Napoleons tīka šawangots. Ru nebija nekā wairs ko bihtees. Wēf tā tad nu uš reiš lai kriht žitwelam wiršū un nem ta peederumu noš? — ?

Nospreeda mehginat papreelšču „ar labu“. Itālijas toreisejais karalis Wīktors Emanuelš rakstija pawestam Pīum IX. un lūhdja to, lai atšakotees no Romas, kuru wiša žitaleschu tauta pagehrot par Itālijas galwas pil-sehju. Štarp žitu tas šaka, ka rakstot pawestam „kā miščh dehts, tā ušžīgās katolis, tā tainis karalis un ihšis Itā-leels. Wina kara pulki un wina waldības organi — eestahds buhšot wišu darit, lai apšargatu pawesta tee-

jarihhojas žicdi. Šimfā, tā šinams, arween toti daudž fagozitu, tapehž mitrobūs papreelšč eewēro preekšč tam sēwischi isgatawotōds pušlīschds un līhds ar teem eegremde šimfās schēidrumā. Pušlīschī pagatawoti tā, ka šchēid-rums wīneem gan war šūhtēes zauri, bet fagoziti pee tam neteel līhds, un — israhdijās, ka bakterijas, šchahdi pašargatas no fagozitu ušbrukumeem, spēhja šimfā dšihwot.

Schahdi ismehģinājumi gaischi jo gaischi peerahda, to imunu organišmu, tas ir tahdu dšihwneeku, kuri spēhjiģi atturetees šinamām šlimībām, šchēidras weelas peeteelofchi audselīgs mitelkīs preekšč šlimību žehlejām bakterijām, un — ka ja šinams organišms nepre-ējams kahdai špīgāi šlimībai, tad tas nebūht neatkarjās no tam, ta schi or-ganīšma weelas nebūhtu derīgas šinamo bakteriju attīh-sībāi: isškaušchāt tītai fagozītus is tām, un bakterijas augš un wairošees uš labako!

Tā tad pehž fagozitu teorijas imunitates galwenāis zeh-lonis naw wis organīšma šimīstās šastahwdatās, bet wina dšihwot zēl uš l u l u (weešas šannīnu) darbība. Pee pil-nīgi imuneem dšihwneekēem šcho žellulu darbība sēwischi enerģista, wīnas jau pašchā šahlumā ruhlin nomaitā un isškaušch organīšmā eektuwūschos šlimību isžehlejus mi-trobūs — ka dšihwneels ne pawisam nēšakšimā.

(Zurymal wehl.)

Par peena šaldschānu.

Danijā tagad pehž gluschi jaunā parauga teel šafaldēis peens un tahdā weidā tas weegli pa ušdenti un šaussēmi wedams. Šaldschānu isdara schahdi: ar šlūtu peenu formās wispirms isdara tā šautlo pašterīschānu, zaur to isnižina peena šahdschānu weizīnājoščus sehnišču biģklus. Lai to panahtu, tad peenu šaklda līhds 75 gradeem pehž Žāšija un pehž tam ahtri atdšīnā līhds 10 gradeem; tad peenu šalej sēwischēds traukōds, kur tas padōts šimīsteem eespaideem, zaur to šchēidrumš šakalst. Pehž tam ar peena gabaleem pīlda muzas līhds trīm žeturščhēem un atlīušchās telpās pīlda ar šchēidru peenu. Katra muža

šatura tahdus 30 pudus šaldeta peena, kurešch wismas 25 deenas usturas šwaigs. Tagad kahds twaitonis dīw-reiš nēdelā no Danijas uš Rukešli wed kahdas 50 muzas šaldeta peena un no Rukešles to iswoda tahlat uš ap-koimes pilsehjam.

(Wald. Wehtm.)

Brimotais meers.

Šaldatu šlaitis dāschadās Eiropas wāstis pa „brunotā meera“ laiku, uš pehdejo štatīstīko šinu pamata, ir schahds: Kreewijā — 858,000 wīhru, t. i. 9 šaldati uš 1000 eedšchwotajeem; Wāhžijā — 580,000 wīhru, t. i. 15 šaldati uš 1000 eedšchwotajeem; Franžijā — 512,000 (10 šaldati uš 1000 eedšchwotajeem); Itālijā — 300,000 wīhru (10 šaldati uš 1000 eedšchwotajeem); Anglijā — 230,000 wīhru (6 šaldati uš 1000 eedšchwotajeem); Špa-nijā — 100,000 wīhru (6 šaldati uš 1000 eedšchwota-jeem); Belgijā — 31,000 wīhru (8 šaldati uš 100 eedšchwotajeem.

(Now. Wr.)

Pehrtīkis kā fleeschu bihditōjs.

Deenwidus-Afrikā kahds dšelszēta kalpotōjs eedomajās sēw par palkīģu weenem pehrtīki. — wīnšč schim lopam ušdewa fleeschu bihdschānu. Tīklīhds pehrtīkis eeraudšija lokomotīwi, wīnšč šēidsjās pee fleeschu bihdschānas un nenokaweja nekad šawu peenahlumu. Tomehr galu galā dšelszēta kalpotojam palihgs bija jaatlaišch, jo dāschēem pašafschēerem nebija masās bailes, kad wīni dabuja šinat, no kahda šawada kalpotāja wīnu dšihwība atkorīga. Awiše „American Naturalist“, kura šchī anekdote nodrukata, tā leelas toti isbrīhniģusees par pašafschēeru bailem un teiz, ka baillģajeem pašafschēerem esot „frightfully hysterical“ (toti hīsterīkls) temperaments. Wēf wīšadā sīnā fleeschu bihditāja weetas ispīldīschāna zaur pehrtīki, lai ta ari originēla, negatwo par pašafschēeru droščhibu.

(Now. Wr.)

atrod par vajadzīgu tagadejo mahzibas eestahschu weidu pahrogrofu, bet gan eestata par savu augsto peenahskumu lihdschinejo mahzibas eestahschu tihpus peh eespehjas papildit un eedshwotaju wajadshas apmeerinat, dibinot jaunās stolas, tur tas wajadshs.

— Dofchi laistrakti sioja, ka walshbanka wairs neaisdofshot naudas uf labibu. „Tirdsneeziabas un kuhpneziabas awise“ tahdu sinu nosauz par nepateesu.

Peterburgā eestahschu ministrija apstiprinajuse tahdu beedribu, kuras mehrlis pajmezt strahdneekem kreetuus un lehtus gara haudijumus: teatra strahdes, koncertus u. t. t.

— Peterburgā, nesin nomiruse rakstneze Nadeschda Wafkewna Stajowa, kura ari daudf kuhpejupees par augstato seeweeshu kursu nodibinaschana.

Peterburgā nonahzis ap 400 pudu leels setla kuhjums, kuresch nahzis no Jekustlas un issuhjits 14 weesums, tatra pa 25 pudeem.

Tautas apgaismoschanas ministrija peepraisa ilgadus 10,000 rbl. apdabwinatato jaunetu sagatawoschana par skolotajem preeksch spexelam mahzibas eestahdem. Stipendiatu staitis nozajits uf 12; tee haudis walshdeemesta teeshas un wineem par latru stipendijas gadu tuhš ja-attalpo diwi gadi. Stipendiatu dabuhs 1500 rbl. algas gada ja sagatawojas tepat kreewija un 2000 rbl. ja ahrseems.

Walshs krahskafes scha gada 1. augustā bijuschu nogulditi 356,847,296 rbl., kuri cerastiti 1,794,307 krahschanas grahmatinas. Noguldijumi no scha gada 1. janwara lihds 1. augustam dawairojusches par 21,346,306 r. un grahmatinu staitis par 139,415.

Semkopibas un domenu ministrijas eerihskochi nahskofcha gada pa wihu walshi daudsumu semkopibas rihlu un sehtu nolikawu. — Minetas ministrijas walshpadomei kuhguschas ap 100,000 rbl. imehginojumu lautu un haziju eerihskochana.

Lopkopibas atihstibas weizinaschana nolentio sumu — 40,000 rbl. pamairoshot uf 200,000 rbl.

Kara suns turpmat ari kreewija eewedishot daschās kara spehla nodatas.

Mastawa nahskofcha gada bezembri noturana semkopju saetma profesors Siebut eesneegshot apspreechana tahdu no wina kuhpigi istrahdata preekschlitumu, atteerich 3 uf seeweeshu walshas semkopibas uahshibu. — Kuras uniwersitate schogad eestahschu nahskofcham students.

Odesā eestahsches publiske preekschlitijumi, pee kureem war peedaltites titlab wihreeshi la ari seeweete. Preekschlitijumus irihko weeteja dabas wehmele beedr.

Odesā lahda seeweete apshudsejuse tahdu otru seeweeti par welnu pahrdofschanu. Aci winai, kuhshetajai, eestahrojees eegubi tahdu welnu, kuresch wihu padara un patalpo, ko tit ween faki. Lai nu eespehtu kuhdreis ari daudf mas swabadati padshwotees, tad wina gresusees pee welnu pahrdewejas ar kuhgumu, tai pahrdot weenu welnu. Pekles garu pahrdeweja ar meeru. Bet pasaulē neta par weli nedarot. Un ari welnis ne-efot par weli dabujams. Pehz ilgās kaulschanas tās salihgti par 95 rbl. Bes rotas naudas finans newar ihitit, jo kas sin, seeweete, dabujuse welnu rotā un ar ta peepalshdsibu eedshwopjusees nauda, astlāschas por wisseem dewineem kalneem. Jace-makla 80 rbl. — Semakla ari. Welnu pahrdeweja nu mulkiei — seewina par tās 80 rbl. eedod diwas olas, kuras janehsajot 9 deenas no weetas laira sawā paduse. Pehz tam no weetas olas irihdsichot welnis, kas preekschfamas pawehsneezes eeshot — weenalga — uhdent wajugunt un to apghadshot or naidu un zitam mantom tihet la grafeeni. — Wih nu kuhstu brijnum jauki — bet — welnis la neleen if olas tā neleen, turi to zil ilgi gribi paduse. Seewina beidsot apniht tās turet paduse. Wina eeshchetojas istrahpto 80 rbl. La welnu pahrdeweju apshudf par nehstu welnu pahrdofschanu. Bet welnu pahrdeweja tā uhdent eekriuse. Teesa tagad melie krahpnezi rotā.

Odesā, tā tureenes „Dists“ sino, starp Tschiganeem un Wahju kolonistiem ischlušees leela pluhshanas, pee tam Tschigani Wahzeeschus neschehligi peelahwuschu, tos apstrahdadami gan ar naschem, gan ar rewolwereem, dsindschalam un ziteem dalkteem. Diwi kolonisti no eewainojumeem jau islahdsichu garu.

Waranowitsch pilshetina (Maslawas. Brestas dselszeta tuwuma) Schihdi sawā jauna gada deenā japulzejas lahda sinagoga. Kuhgichanas nams bija glusch pahrpildits. Wairat Schihdrem bija jastahw pat ahpuse. Gar sinagogu eet garam diwi dselszeta strahdneeki, kuri Schihdsu peesobo. Jizetas pluhshanas. Strahdneeki fahf behti un eemuhl lahda dselszeta farga kuhdina; bei Schihdi, apsinabamees, la teem schoreis pahrfwars, dodas teem patat un aplenz kuhdinu no wifam pufem, isdauša tai logus, durwis, sadraga wihu, kas teem gabas pee rotas un stipri peelauj strahdneekus, no kureem weens laikam nehuhschot dsihwotajs. Aci dselszeta fargš fa-

dausit. Polizija slehdsja sinagogu un par notikumumu fahshahija protokolou.

Sublinas apgabala teesā nesin isteesaja schauschaligu leetu. Uf apshudseto sola sehdeja jauna seeweete, wahedā Jelaterina Semshal, kura bija apshudseta par dedshinaschana, zaur kuru bijuš nodomajush fadefinat sawas rabinneezes Boguslawstas behrnus. Semeslis preeksch tam bijis lahds semeegabals, deht kura abas mahzijas ilgi lildojuschās. Kad nu pehz Boguslawstas — 65 gadus wezshs firmgalwes — nahmes semeegabalam wajadseja peederet winas behrneem, tad Semshala nolehna behrnus nonahwet. Lahdā noluhā wina lahda deenā, tad Boguslawstā nebija mahja, nogahja winas dsihwolti, eelita winaš abus mafos behrnus gultā un aishedshinaja mahjimu wairatās weetas. Kad kaimini Boguslawstas dsihwolta duewis uflausa, wini atrada abus behrnus gultā par oglem fahdeguschus. Haudis tuhlin apshmeja Semshalu par wainigu, kas titpat preekschfimeleschana, tā ari wehlat teesā jimeleschana istrahdijas. Apgabala teesa Semshalu noteesaja uf dimdesmit gadeem peespaudu darbeem. (Grahsch.)

Petrofawodskas awriska semste, tā, telegrafs sino, nolehna aklah 23 semtes, 29 hafnijas draudses un 25 lajamās stolas.

Wantaschewa najtas laudis, Baku pilshetas tuwumā uhrbta struhla, kura ideenas isdod lihds 300,000 pudu nastas.

No Batumas. Rahds jaunš Armanestis, tā telegrafs sino, eegahjis lahda Turku bahnija un tur nojamojis bahnijas. Turti wina sagahba un nodewa polizijai. Sautime ar Trapesuntu (ostas pilsheta Masfija, Turzija) pahrtawulta. Sche Batumā runā, la Trapesuntā nemeerds notauti ap 1000 jiwelu un la ari Trapesuntas aplahrine bijuschu launini.

Astrafanas dramatiska beedriba, nolehnuše irihkot smeitdremu preekschpusdeenās hejmalshas teatra strahdes preeksch itoleneem un strahdneekem, lai tos eepahshinatu ar labakam lugam.

Neetruma Sibirijas upes kugoschana jau nobeigta.

No Rigas.

Derigu grahmatu apghadshanas nodalas 6. oktobra sehde daschi kungi deemshchil mehginaja irawzi Nodatas kuhriigo bespartejisto darhibu un to padarit par preekschneezha dja nodata nomajuse nestudinai wais nowata sawā pagahjuschā sehde bija nospreeduse neishudinai nemeenā. Daschem tas la dabshs duhēas dzis. Tee raudshja tahdu spreedumu isjaukt. Nahjās baltos pa otram lahgam. Isnahdums: neishudinai nemeenā. — Apshchu Jelata rasti 7. un 8. burinaja jau drukā; drish ari usshahshot drukat B. Grantlinga biografiu un „Wahrpu“ otro datu. Dira drukā idos ari Brijowsewneeta pasala krahjumu. Stolotaja kriichlana preekschlitums, isdot grahmatas apmechram pehz widoju isolu kursa, atrada dsihwu atbalsu. Scho jantajumu pahrunās turpmat.

Sinatnu komisijas 6. oktobri notureš sehde galwenslais darbs bija stipendiju isdalischana. Peeteisusches 229 studenti. Zaur atpirtschanos no jaungada wistiem eeahshschu 1493 rbl. 73 lap. — Schoreis nolehna isdait 800 rublus: Rigas politeknikas studentu fahbedribai „Selonijai“ (42 beedri) — 175 rbl.; „Letonijai“ (45 beedri) — 200 rbl.; Peterburgas augstskolu mahzekteem (42) — 125 rbl.; Maslawas uniwersitates studenteem (21) — 80 rbl.; Nowo-Melshandrowskas semkopibas stolas mahzekteem (2) — 30 rbl.; Jurjewas literaristi-sinatniskai fahbedribai (24), daschem ziteem Jurjewas studenteem (21), Jurjewas weterinarinstituta mahzekteem (16), aif daschadeem eemesteem wehl nepeespreeda; teem wehl jaeesgha daschas finans. Nolehna irihlot substrijija Lercha-Bushkatscha pasatu krahjuma (ap 40 drukas lotines) isdofschana, kura malfahshot, ja krahjumu drukajot 1000 eksemplars, ap 1200 rbl. — Wez-Peehaldseni nahskofcha gada irihtojama etnografiska isnahde nodomajuschu sarihlot sawu Wez-Peehalsgas nodatu.

Misrahdam uf sludinajumu par Adofa Allunana weefoschanos Wahju Amatn. beedr. nahskofchā swebideenā.

Rigas Latweeschu Labd. beedriba irihtoja swebideen, 8. oktobri nabagu un Latweeschu meitem stolas labā islofeschana, kura it teizami isdewās.

Pahrdaugawas Sadraudshbas beedriba (Altonawā) swebideen, 15. oktobri sch. g. irihkos teatra israhdi. Israhdis joku lugu „Wehrschu kupischis“.

Rigas gubernas behrnu patwerimju aishahdneeziba par kuhsha gada beedri ezjels — ar W. M. Keisareenes Marijas Teodorownas atlauju — Wahju pawalstneeks Dernens. (W. G. A.)

Deenas pawehle Rigas pilshetas polizijai. Sewehrodams, la daudf weetas pilsheta neet eemehroiti nofajijumi par pagalmu un trepu apgaismoschana, usdodu ezjelnu pristawu kungeem titlab perjonigi, tā ari zaur wineem padoteem polizijas amata wihreem pahshwigi uf to raudhites, la pagalmi un trepes noteikta laika teel ap-

gajimoti un la mahju ihpashneeki, kuri neishpida weetas statutu noteikumus, teel sauti pee atbildibas.

Nahwe zaur neufmanigu braufschanu. 30. sept. pasafscheru fuhmanis Nr. 655, Karls Michafkis, Schahlu eelā zaur neufmanibu pahrbrauja kuhdu peezus gabus wezu meiteni, Annu Feldman, kura tai pascha deenā pilshetas siimnija nomira.

Kaupitaja apzeetinaschana. Nalti uf 1. oktobri uf Kihwerfalsas kraista diwi tehwini laupishanas noluhā usbruka Karlin Trefferam, bet gorodowoji un nodalas ustraugš tos tuhlin apzeetinaja un noweda uf ezjelnā poliziju. Teeta eet situmigu gaitu.

Nahwe zaur nelaimes atgadijumu. Rigas drahshfabrika, Dinaminde eelā Nr. 22, pa darba laiku 3. oktobri rinta fahgis kuhdu tota gabalu ar tahdu sparau aifweeda un semneeku Ludwigu Nechtermanu kuhshu kreisaja puse tā krahpija, ko tas uf weetas nomira.

Atrahs behrna lihks. Beelā Maslawas eelā Nr. 52 dsihwojochā Schihdeete Sara Klempner sioja polizijai, la winaš ischetrus gabus wezās meitenes Janijas lihks, kura apmechram preeksch ischetrām nedalam nojuduh. 2. oktobri tai pascha mahja atejās weeru tihrot, atrahs. Jimeleschana usshahla.

Peepescha nahwe. 5. oktobri masajā Seemunda muhdele, sawā dsihwolti, peepeschi nomira 43 gabus wezās semneeks Martinuh Silinuh. Lihks nodots seljias nodati.

Sahdsiba. Terbatas eelā Nr. 18 dsihwojochais tihgotajs Sanders Martinjons sioja polizijai, la nalti uf 4. oktobri uflausis wina galanterijas preichu weikala logs un is tureenes ishogtas daschadas prezes, apmechram 1180 rbl. wehrtiba.

Paschflepkawiba. 6. oktobri Jehlaba lajarmā, Torna eelā, atrada atejās weeta pahshchichos infanterijas diwaschjas faldatu Ogloblinu. Jimeleschana usshahla. (R. P. B. A.)

Kugueeziba.

Sinas par Latweeschu kugeem. Aurora (Janjona kugis), kapt. Wahnš, no Kerpajas sehgeledams, 23. septembri nonahzis Malinē. Livia, kapt. Bihroinija, 26. sept. eegahjis Burburgā. Jupiter, kapt. Patne, 26. sept. fahneedis Grangemontu. Gubernator Sinowjew, kapt. Mikelsons, zeta no Dieppes uf Rigu. Christian, kapt. Janjons, 26. sept. eegahjis Uleabargā. Marianna, kapt. Schnore, 22. sept. aishahjis Kronshiat, uf Papenburgu eedams. Zelotajs, kapt. Jafshons, no 11. sept. zeta no Artagelstas uf Londonu. August, kapt. Kongs, 22. sept. igahjis no Bridgewater uf Cardifu. Europa, kapt. Reinwalds, no Peterburgas brandams, 22. sept. nonahjis Meshilē. Die Geschwister, kapt. Schlojmans, no Wentepits eedams, 22. sept. eegahjis Bonefā. Lilly, no Brunsu, 21. sept. igahjis no Sunderlandes uf Brunsu (Amerikā) uf Hamburgu. Bahija, kapt. Urdinuh, zeta no Artagelstas uf Angliju. Familie, kapt. Kohnuh, no Montrojes brandams, 25. sept. fahneedis Neafahmajeri. Heinrich Emma, kapt. Salzmanš, 23. sept. poees no Newcastles uf Rigu. Sergei, kapt. Steinfelds, kuresch 16. augustā igahjis ar lahdiu no Rigas uf Yarmouthu, atrahs jubrā no laudim atshahs; kugis uhdena pilns. Grimsby swejneku twaikonis Swallow, ar Finkenwerbera swejneku peepalshofibu to eeweduschu 26. sept. Kulehafenes osta. Mars, kapt. Rehts, no Kronshiates brandams, 25. sept. nonahjis Grangemontu. Anna Ottilie, kapt. Salminuh, no Stolpimendes eedams, 26. septembri notkewis Rotterdamā. Takerort, kapt. Dreimans, no Rigas sehgeledams, 24. sept. fahneedis Kronshiat. Jahnis, kapt. Barsh, no Bewickas brandams, 27. sept. eegahjis Spwinemindē. Lotus, kapt. Kalso, 26. sept. atshahjis Bridgewater, uf Nempoti dodamees. Anna Charlotte, zeta ar talka atminu lahdiu no Bindham uf Rigu, 26. sept. nakti fahuhrees ar lahdu zitu kugi, pee tam A. Ch. apshahdejis bugu un eesteidsees Roemne. Alide, kapt. Eichens, 25. sept. igahjis no Klaipehdas uf Leith. Alma, kapt. Rainberghinuh, 26. sept. lizes Londonā pee lahdiu eewemshanas uf Trimidadi (W. Indija). Bertha Alwine, 26. sept. igahjis no Lynn uf Landsconu. Juhā atshahja Sergei kuga laudis 26. sept. ar „Jenny Campbell“ nonahschu eesh Grimsby. Karsemeeks, kapt. Wuzneeks, 30. sept. bijis gataws isfet no Southampton uf Gibraltaru. Austra, kapt. Lasis, 15. sept. Wexfordu atshahdams, 29. sept. fahneedis Ymwey, no tureenes dofees uf Sietini. Noas, kapt. Legdinuh, 3. okt. nonahjis Nempoti. Lilly, kapt. Lafmans, 21. sept. no Sunderlandes iseedams, 3. oktobri eegahjis Kerpajā. Martin Eduard, kapt. Mahfers, Boolē nonahjis 3. okt. Jahsep, kapt. Krautle, 30. sept. bijis gataws isfet no Kopenhagenes uf Norwegiju. (W. W.)

No ahrsemem.

Norwegija. Jaunā ministrija fahshahdijuseš. Wmas preekschneeks ir agratais ministris Ogerups.

Franzija. Franschu walhiba beidsot war usrahdit iposchus panahskumus Madagaskarā; 6. oktobri Franschu kara pulki eegahjuschu Gowaju galwas pilsheta Antananarivā. Gowasi nu reif bija fanehmusches un stahjusches Franscheem; teescham pretim uf. kalnu augstumeem. Pirmo reisi wifā kava Franscheem bijis daudf mas nopeemals zihnisch — teem krituschu 7 un eewainoti 50 wihri. Franschi atemhuschu Gowaschem 4 leelgalabus, isdshinuschu tos, neslatotees uf to leelsto staita parahskumu, is apzeetinajumeem un sataishusches jau Antananarivū „sturnei“, kad taraleene, nobijuseš no lahdam Franschu granatam, peedahwajuse meeru, ko ari Franschi tuhlt peehma, bet ar nofajijumu, la tee tuhlt wareja eeset Antananarivā un la wisai Gowasu armijai janoleef, jaatdod eeroishi; beš tam wehl Franschi apzeetinajuschu pirmo

ministri, kas bija karaleenes vīrs un pastašvigi rīdijis...

Serbija. Ari moša Serbija notureja kara spēka manevrus.

Turija turpinas Armenu vajāšanā. Atbijārā, 120 jūdzes...

Japani, tā sino, jau gandrīz eenehmuschi visu Jor...

Do Rio Novas (Santa Katrīnas valsti, Brazīlija) mums raksta...

Beidzot ir tā mēģināšana... Beidzot ir tā mēģināšana...

Daschi šchejeeneschi aizsejoja us Rio-Grandi do Sul...

Kahds svehtku dalibneeks.

Gespaidi Frantschu tautas weetneeku namā.

Behl nedauds deenu, tad fanahls Parise Frantschu tautas weetneeki un...

Sagaidams ne masums pabrmetumu par weegprastigo rihlošchanos...

wairak reis finota. Ar wahrdū fakot — wif gaida fin...

Toreif bija tautas weetneeku nama prezidents pasihla...

Cepasines ar weenu no Flode pasihlameem — kahbu medijinas profetoru...

Mehs leklam famas wisites kartes Flode kgam nodot un teefom peh...

Beidzot esam Flode kabinetā. Mums nahl pretim un apweizina mafs...

Drusjin semat otris katedris jeb tribina, us kuras runā jautā...

Zeen. lastitaji jautās: ko ta tod tee tautas weetneeki dara?

Todeen klausijās us runatajeem weenigi itai publika loščās...

Muhsu laipnais pawadonis, Flode sekretars, muhs neastahja...

Samadi bija gan rediet, la schee lungi pshāpā weens ar otru...

Ar wahrdū fakot Walar-Eiropas walstiju parlamentarisms...

Rā zeen. lastitaji atzereeses, tad drihsti peh manas weefochanas...

Protams, la ne arween schee lungi til weenahdigi famus tautas weetneeku...

Pee Frantscheem tas arween tā ir, la waina teef weenam uskrauta...

Swihte.

Derigu grahmatu Upgahdaschanas Nodalai emarfsa: R. Saitis, Riga, 1 r.

Tirgus finans.

Riga, 9. oktobrī 1895. g. Rīgas labības tirgus weh' arween pasūfš. Salīgumi ret. Abriemes peeprafā maf.

Table with columns for various commodities like wheat, rye, and their prices in Riga.

Beepafā.

Mudsi us 120 mahziju pamata maffa 55—56 lap. pudā. Tendeze: lūfa.

Pahrtilas ženas Beepafā:

Table listing various goods and their prices under the heading 'Beepafā'.

Telegramas.

Peterburgā, 8. oktobrī. Kreemu dšelszejneeku fa-pulje asina par wajasigu...

Londonā, 19. (7.) oktobrī. Bijušchais Anglu ministrs preelchneeks...

Konstantinopolē, 20. (8.) oktobrī. Žeri-beju ezel-schot por generalomifatu reformu emehchanai...

Jokohamā, 20. (8.) oktobrī. Japanu šuhtnis Korejā, suhmeežibas ložeki...

Dr. phil. Arnold's Plates, Dr. philos. P. Saitis. Довольно повуром.

Sludinājumi.

Sludinājums.

Baltijas Domenu valde jaur scho dara sinamu, la deht fcheit semal minelu kroma nomas weutu (obrotgabalu) isnomaschanas tiks semal mineias deenas un weetas notureti torgi.

Kurfemes gubernas Dobeles aprinki:

1) Dobeles pagasta valde, 26. oktobri sch. g. Jaun-Sefawas semes gabals, 55. def. leels, uf 12 gabem, no 1. janwara 1896. g.

Bauskas aprinki:

2) Weffauls (Madenes) pagasta valde, 4. uowembri sch. g. Memelmuiiskas „Kublu“ frogs, uf 1 gadu, no 1. janwara 1896. g.

Kuldigas aprinki:

3) Saldes pagasta valde, 30. oktobri sch. g. Semes gabals bijufcha Wez-Bezeres „Alten“ kroga, 1. def. leels, no 1. janwara 1896. g., uf 18 gabem.

Grobines aprinki:

4) Grobines-Mispates aprinka polijijas valde, 1. nowembri sch. g. Semes gabals bijufchas Durdes-Mlufftes pilsmuiiskas sem lit. A, 20, def. leels uf 3 gabem, no 23. aprila 1896. g.

Wentspils aprinki:

5) Piltenes pagasta valde 3. nowembri sch. g. Semes gabals Awawas basnijas kroga, 1. def. leels, uf 1 gadu, no 1. janwara 1896. g.

Zaunjelgawas aprinki:

6) Zaunjelgawas aprinka polijijas valde, 2. nowembri sch. g. Semes gabals: bijufcho Maj-Salwes „Lujan“ kroga, 5. def. leels un Wez-Serenes „Perfchu“ kroga, 2. def. leels, uf 12 gabem, no 1. janwara 1896. g.

Bauskas aprinki:

7) Bahrebes pagasta valde, 26. oktobri sch. g. Smejias teeliba Bahrebes esera, uf 12 gabem, no 1. janwara 1896. g.

8) Baldones pagasta valde, 1. nowembri sch. g. Baldones „Waltu“ frogs, uf 12 gabem, no 1. janwara 1896. g.

Dobeles aprinki:

9) Wirzawas pagasta valde, 6. nowembri sch. g. Darwas juplis, Wirzawas kroma mefcha dala, uf 12 gabem, no 1. janwara 1896. g.

Alisputes aprinki:

10) Alisfwangas pagasta valde, 31. oktobri sch. g. Alisfwangas „Dabru“ frogs, uf 12 gabem, no 1. janwara 1896. g.

Wisapabrigas sinas par augfchmineteem obrotgabaleem isfludinatas Kurfemes gubernas awises, nomas nosajjumus war eestlatit Domenu walde, Rigā, pee weetejeem mefcha lungeem un tanis polijijas un pagasta waldes, tur noturis torgu.

Rigā, 2. oktobri 1895 g.

Bahrwaldu weeta: Sutschkows.
Darweschja weeta: Murewstis.

Palihga skolotajs

Weetalwas pagastam wajabjigs. Skolotaju lungi, las wehletos scho weetu peenemt, top laipni ufajinatit cerastees sch. g. 14. oktobri Weetalwas pagasta namā uf nolihgšanu ar weeteelu pulku.

Pagasta weetafais: J. Rozan.

Mahzekli

pretsch grahmatu sefchanas melle
J. Missina
grahmatu pahdotawā Erzajzeemā.
Adr.: Инфантия чр. Аль-Шанонбург.

Gruntsgabalu,

ar maslu femi, wehjas pirt
Karl Jenermann un Beedri, Higā,
Jaunās wahrtēs, sem wakna.

Strobera

kahjminama schujmatchina
lehti pahrodama. Rigā, Alksandra
cela Nr. 134, pee strobera.

Pastellejumus

uf
„Deenas Lapu“, „Mahjas Weefa“,
un „Mahjas Weefa Mehneschrafsku“,
la ari sludinajumus pretsch scheem lair-
latstem peenem

Skrifhweres

3
pasa nobatas pretschneels.

Leelafā iswehlē:

7
stenderu lampas,
pakaramas lampas,
galda lampas,
higieniskas normal-lampas
un ampeles

peedahwa

Kuntze un beedr., Rigā,
Teatra bulwari, pee lauwam.

Lehtakās zenas.

Labako

schujjumu un akwiau sprahdina-
schannas pulweri.



Ismechinatas no
patal- un pretschigala
lahdejamas flintes,
glisti nostrahdatus rewol-
wers, dachardis fitemde
wisas sortes patronas, pistonas, luntis un
stretes, la ari wisadus meibas rihlus loti
leela iswehle peedahwa par lehtatam zenam

Johannes Mitschke,
tehrauda pretschu un cerofschu magastina
Rigā, Kungu cela Nr. 11.

E. Larsen'a

setlau, sudraba leetuweikals
tagad atrodas:

Leelajā Jaun-celā Nr. 13.

J. Behrinsch,

Walgawas Wbrigā, Almenu cela Nr. 18,
peedahwa wisadus abdu preses seelumā
un masumā, atfahpabdewejeem sinamas pro-
sentus lehtaki. Ari pehet un pahrima ina
negehretas pret gehretam abdam.

K. Pfeiffera sahreku magastina,

Masa Wintz-celā Nr. 16,

fenatā Wetterichā pretschu pahdotawā, pee Petera basnijas peedahwa,

wisadus sahrekuš

par pateesi lehtam zenam,

tikai stipri un labi pagatawotus, krahfcha isflata.

Mana noliktawa tagad atrodas

Kalku celā Nr. 23, Scheubera namā,
Schuhnu celas stubri,

Gustawa Soenneckena

Rigas sahgu un wihlu fabrika.

Karl Jansen'a
wihnu tirgotawa,

dibinata 1854. g.,

Rigā, Schuhnu celā Nr. 11, partera.

Kreewijas un abrsenju wihnu un
wisadu spirituosu dsehreenu
leelafā noliktawa.
!Lehtakās zenas!

Wentenberga
drehbju
magastina,
Berga basarā,
Marijas cela,
Bode Nr. 7,
Rigā.

Karla Wentenberga
drehbju magastina,

Berga basarā,

Marijas cela, bode Nr. 7, klasam Brigadera grah-
matu pahdotawai,

peedahwa jawu bagatigo krahjumu

wisadu gatawu kungu drehbju.

Kreetni stoji, labs un isturigs darbs un lehtas zenas.

Lurpat isgatowo kungu drehbes uf pastellejumem, is labalo fabrika aud-
meem, no weentaherchakeem libd wisfmalstakeem, pebz wisajunakeem safoneem. We-
nigais schini arowā pilnigi isglitsteees spezialists Berga basarā.

Ar augstzeenibu

Karlis Wentenbergs,
junstes drehbneelu meistars.

Miltu un daschadu produktu spezial-noliktawa,

masā Grehzieneku cela Nr. 3.

Krahjumā weenmedr atronās:

Rostowas, Maslawas, Saratowas, Zelisawetgrades, Karlowas, Rijekas
un citas tweeschu miltu sortes, endu milti, bihdelesi rudju milti, kartu-
peli milti, gruhbes, rihsi, gruhbu putraimi, Keisara putraimi, sici, anfu
putraimi, gruhbu milti, grifu putraimi, manna, pupas, baribas anfas,
Krimas ahboli, Wefinas afelsini, zitroni, sigrups, wisse u. t. pr.

Edgar Mitschke.

Telefons Nr. 577.

„Mahjas Weefa Mehneschrafsku“

uffahks jawu gaitu ar oktobra mehnesi sch. g. isnahks reis mehnesi un maffas par scho
zeturdat gadu, lihdi 1. janwarim 1896. g.:

„Mahjas Weefa“ abonenteem:
Bes peesuhitichanas 50 kap.
Ar peesuhitichanu 60 „
Teem, kas naw „Mahjas Weefa“ abonenti:
Bes peesuhitichanas 70 kap.
Ar peesuhitichanu 80 „

„Mahjas Weefa Mehneschrafsku“ kopā ar „Mahjas Weefa“:
Bes peesuhitichanas. 3 rbl. 60 kap. par gadu. | Bes peesuhitichanas. 2 rbl. 60 kap. par gadu.
Ar peesuhitichanu . 5 „ — — — — — | Ar peesuhitichanu . 3 „ — — — — —

Apstellejumi top peenenti:

Ernsta Plates drukatawā, Rigā, pee Petera basnijas
un wisas grahmatu tirgotawās.

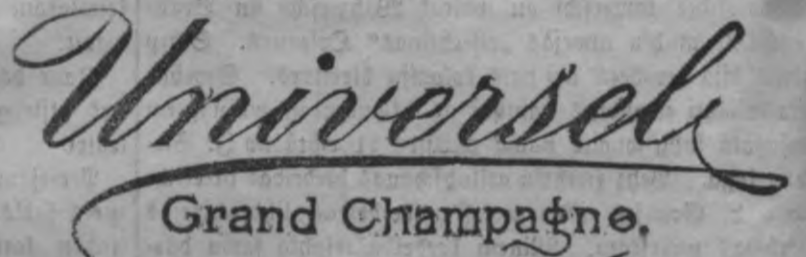
Scho jawu jauno uffahkumu nowehledams zeen. publikas labwehlibai parafstos

augstzeeniba Dr. phil. Arnolds Plates,

„Mahjas Weefa Mehneschrafsku“ isdewejs.

„Mahjas Weefa“ apstellejchana uf nahfamo 1896. g. teef katrā laika peenemta.

Wihnu tirgotawa un schampanu fabrika



sec, demi-sec, doux,

pebz Frankfchu parauga (pudelis ruddis) pagatawotus no

Ludw. A. Schweinfurtha,

Rigā, Grehzieneku (Sinder) un Markal-celu stubri.

Manā grahmatu- un bilshu-drukatawā,
burto-leetuwē un Latweefchu grahmatu
pahdotawā, Rigā, pee Petera basnijas,
la ari wisas jitas grahmatu pahdotawās
dabujamas schabdas grahmatas:

„Bals“ idealisms.

Teodora atbilde „Bals“.

Masā 15 kap.

Latweefchu dairakstuceziba

1894. gadā.

No Teodora apflattita.

Masā 25 kap.

Selta kupris.

Jols weenā jehleenā. Radu wezu weelu
pa datai isletojoj farastijis Rudolfs
Blaumana is.

Masā 30 kap.

Ernsts Plates.

Rupat tā isnodza jauna grahmata:

Seme,

tur

Jesus itaigaja.

J. A. Freija

zelojuma apraksts pa Kanaanu, Egipsti,
Mas-Atisu, Greckisu un Italsju.

Masā beedās wahdēs 150 kap.

Grahmata ir 480 lapas puses befa ar
wairak simtu bildem, simejumeem un foto-
grahfiteem usnebumumeem puschlota. Dawis
simtam bibeles weetu ir wairak waj masal
argaimotas un isflaidrotas. Grahmata
eposifstina lastaju ar bruhnumu femi Egipsti
un winas ceefshimotajem no seneceem
laiteem lihds pat mufsu beenam; eposifstina
ar egiptefchu waronibas darbeem, wimu
dibwainām cerascham, un lads tam wifam
fators ar bibeli. — Tahal grahmata lasta-
taju iwada pa Kanaanu, eposifstina to ar
femi, kaudim un cerascham; ar Kanaanas
pilscham; Jerusalemi, Bellemi, Nazareti,
Betaniju, Damastu, daudi jitam pilscham
un ceewetrojamām weetam. Lastajis drihs
atrodās pee Jarnanas krahstem, drihs Rahwes
judras mala, tad atfal fehd pee Silas
dibla waj pahraulajas pa Galilejas tubru.
Ar wabdu fatot, wifsch zeto pa „Semi,
tur Jesus itaigaja“. — Weisot wifsch
wehl dabun eposifstees ar flamenajam Alenam
Greekiā un tad zeto pa dsejito Italsju,
apla wejtees krahfanajā Neapolē, mufsch-
gajā Romā un pafalainajā Wenezijā.
Bibeles lastajem grahmata dubs pa-
stlams daschadu pretschmetu isflaidrotajis,
jiteem tas hubs garigs zelojums pa bibelīgim
semem un judram.

Peeprafama katra grahmatu
pahdotawā, waj ari pee apghadata
pafcha: J. A. Frey, Agenotainā,
Leela Lehgera cela Nr. 20.

Manneeku grahmatas,

tur namu ispahneeli cerofka famus ihre-
neelus, ir daschads seelumds dabujamas

Ernsta Plates Drukatawā,

Rigā, pee Petera basnijas.

Leel-Sefawas Dseed. Beedr.

Swehtdeen, 15. oktobri sch. g. weeteja
pagasta namā

Gada swehtki.

1. Swehtlu atfahschana.
2. Teatris. Ifrabdis A. Alfunana
4 jehl. fahfives ainu

Wif man radi raud.

Bedj teatra:

BALLE.

Tuwalas sinas programās.

Pretschneeziba.

Wahzu Amatu. Beedr. sahle

(Gewerbeverein).

Swehtdeen, oktobra 15. d. 1895. g.:

Akteeru benehze,

mufsu teatra tehwan

Adolfam Alfunana kgam weesjotees,
isfrabdis:

Selta mefletajs.

Seela dseedafchanas luga 3 jehleens un 7
tehojumds. Latwifski tulfojis un islatifojis
D. Goltz. Russla no A. Kenardis.

Schini luga ir 14 dseedafchanas un
mufskas numuri.

Ifrabdes fahfums pulksten 7 walarā.

Jenas parafstis.

Luhlit pebz teatra isfrabdes fahfrees:

Deela

weefu balle.

Spehles dimi orkestri Reinholda
Ega wadiba. Zeen. weefi wares deji
a ug fcheja un apaf fcheja sahle.

Teatra apmekletajem predalisch-
nas balls par bruhnu.

Tuwalas sinas apfchās un programās.

Jurjumu Andrejs,

teatra wadons.

Apfolidami jo jautru walaru, uf scho
fawu goda deenu zeenijamo publiku pate-
wigi celuhes

Akteeri.